

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckerek, Obiliteva (Zapolya) u 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre 300 D Negyedévre 75 D Félévre 150 D Havonta 25 D Hirdetések díjszabás szerint Megjelenik naponta délután	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckerek			

A kémkedési afférban befejezik a vizsgálatot.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 26.

A zagrebi kémkedési pörben a beogradi rendőrség folytatja a vizsgálatot, mely már eddig is sok szenzációs részletet vetett felszínre. Andrić Danica és társai két nap óta vannak Beogradban s a rendőrség ravaszágának köszönhető, hogy a raffinált, intelligens foglyok a keresztkérdések sulya alatt mind többet és többet vallanak be büneikből. A vallomások azonban lényegileg nem igen térnek el attól a beismertéstől, amit Zagrebban a katonai hatóságok előtt tettek s inkább azok motíválására szorítkoznak.

Lazarević Ljuba rendőrfőnök kijelentése szerint a mai napon folytatták a kihallgatásokat. A vizsgálat a befejezéshez közelített, sőt több mint valószínű, hogy a holnapi nap folyamán már áttehetik az aktákat a beograd törvényszékhez, amely a kémkedési afférban ítélni hivatott.

Radics ismét fenyegetődik.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 26.

A horvát köztársasági parasztpárt tegnap ülést tartott, amelyen a szkupstina ismeretes határozatával foglalkozott, mely szerint felfüggesztette Radics Stepan pártvezér mentelmi jogát.

Radics Stepan a párt hivatalos lapjában cikket írt, amelyben hangsúlyozta, hogy a „beogradi” urak nemcsak a szabadságától akarják megfosztani, hanem a fejét kívánják. Ideje — írja a közleményben — hogy a horvát parasztság leszámoljon ezekkel az urakkal nemcsak politikailag, hanem szociális téren is, olyképpen, hogy még a nyáron, de legkésőbb ősszel ne legyen már semmi hatalmuk a munkás és békés falusi nép felett.

Horvátországban — folytatja a cikkben — nem egy Radics él, hanem négy millió, pártja nem horvát köztársasági parasztpárt, hanem maga a horvát nép s mögötte Európa és az Új Európa szimpátiája áll, amely erőt ad az erőszak legyőztetéséhez.

Franciaország és Belgium külön válaszol Angliának.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Páris jul. 26.

Franciaország és Belgium megalapodtak abban, hogy külön válaszolnak Angliának. A Petit Parisien jelentése szerint a különválaszdacára a jegyzékek megegyezőek és engedékenyek Anglia iránt.

A belügyminiszter lemondani készül (?)

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 26.

A teljes három hónapon át tartó parlamenti ülészek ideje alatt nagy és fárasztó munkát végzett a szkupstina. Mint megírtuk, tegnap tartotta a nemzetgyűlés utolsó ülését, amelyen kihirdették a szeptember 20-ikáig terjedő parlamenti szünetet.

A kormány deklarációjában hosszú listát sorol fel azokról a törvényekről, amelyeket meghozni szándékozik. Eddigéle is meglehetősen szép eredményt mutat fel az új kormány működése s erős remény van arra, hogy abban az esetben, ha nem merülnek fel akadályok, amelyek a munkát hátráltatják, az összeállított programmból sok pontot valósít meg.

A szkupstina három hónapi működése alatt máris szép eredményt ért el. Aránylag rövid idő alatt megszavazta a parlament az indennitásról, a rendkívüli hitelekéről szóló törvényt s végül a két legfontosabb törvénytervezetet, amely a véderőről és a tisztviselőkről intézkedik. Az utolsó ülésen megadta a Ház hozzájárulását az elemi károkat szenvedett gazdák felségélyezését tartalmazó törvényhez is s így a legsürgősebb törvényeket kivétel nélkül meghozták.

A törvényhozó bizottság mindezen kívül részben megvitatta a közlekedésügyi alkalmazottakról szóló törvényt és a középiszolgák szabályozását tartalmazó javaslatot.

A szkupstina szeptember 20-án tartja legközelebbi ülését, a politikai élet azonban jóval korábban fog megélni. A bizottságok közül a pénzügyi komité már augusztus második felében összeül, hogy megvitassa az október havi indennitási javaslatot és elkészítse az 1923—1924. évi budgetről a törvénytervezetet. Ugyanakkor tárgyalás alá veszi az

adó kiegyenlítéséről és az illetékekről szóló törvényt.

A képviselők nagyrésze hazautazott s csak kisebb töredéke maradt Beogradban, hogy ügyes-bajos dolgát még elintézzék. A képviselői klubok válas előtt értekezletet tartanak, amelyen a község választásokról tanácskoznak.

A radikális klubban az elmúlt napokban kisebb mérvű ellentétek merültek fel az egyes csoportok között, amely már már komoly helyzetet teremtettek, a szkupstina elnapolásával azonban megakadályozta a túlfűtött kedélyek folytán a helyzet esetleges kirobbanását.

Pasity Nikola miniszterelnök a válás alkalmával azt tanácsolta a képviselőknek, hogy mentsek fel a felsőbb fórumot attól a kellemetlen kötelezettségtől, hogy a személyes harcok folyamán felszínre kerülő ellentéteket elsimítsa vagy tisztázza. Felkérte őket, hogy a jövőben bízzák a döntést a választókerületekre.

A most beköszönő politikai holt-szezonban nem kis meglepetést keltett az a hír, hogy Vuicsity Milorad dr. belügyminiszter beadta a lemondását. A hír onnan eredt, hogy a képviselői klub egyik kisebb áramlata úgy találta, hogy Vuicsity nem tanúsít elég készséget a képviselők kérelmének teljesítésénél. Az elégedetlenség szerencsére csak kisebb méretű volt s a képviselők nagyrésze nem beavatkozásával sikerült elsimítani a panaszhangokat. A többség határozott kívánságát fejezte ki, hogy most, amikor amugy is kísért az üresedésben lévő miniszteri állások betöltésének az ügye, mely sok munkát fog még adni, ne komplikálják a helyzetet újabb problémákkal. Vuicsity lemondása esetén ugyanis az a kérdés merül fel, hogy kire bízzák a fontos pozíciót. A képviselők sorában nehezen lehetne találni olyan személyiséget, aki megfelelné a felelős állásra s ha akadna is olyan, kinevezésével újra felkavarvánák a klub jelenleg szilárd belső békéjét.

Eltűnt a szófiai fogházból két bolgár politikus.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 26.

Szófiából jelentek: Szófiában nagy feltűnést keltett Popov Cirilnek, a belgár főváros volt polgármesterének és Kulesafnak, Sztambulinszki jó barátjának és titkárának a rejtélyes eltűnése. Mindkét politikus a központi fogház foglya volt. Tegnap délután két állítólagos titkosrendőr álltott be a fogház igazgatójához és írásbeli felhatalmazás alapján kérték a két fogoly kiadását. Kérélmüket azzal indokolták, hogy a negyedik kerületi rendőrség egyik-másik ügyre vonatkozólag felvilágosítást akar tőlük. A letartóztatottakat gyantlanul átadták a két ismeretlen polgári ruhás egyének, akik teherautón szállították el őket. A foglyoknak azóta nyoma veszett. Parasztpárti körökben az a hír terjedt el, hogy a politikusok gyilkosság áldozatai lettek.

Általános tüntetés készül Németországban.

A „Torontái” tudósítójának távirata

Berlin, jul. 26.

Az áremelkedések miatt a lakosság körében nagy a nyugtalanság. Az indexszám az előző hetivel szemben harminchárom százalékot emelkedett.

Július 29-ike kritikus nap lesz, mert ekkor akarnak egy általános tüntetést rendezni.

A belügyminiszter minden előkészületet megtett a nagyobb zavargások megakadályozására.

A magyar emigránsok hazameznek.

Budapest, jul. 26.

Az Újság wieni szerkesztősége közli, hogy Wienben olyan hírek terjedtek el, hogy az emigránsok nagyrésze röviden visszatér Magyarországra. A magyar kormány és az emigránsok között ugyanis tárgyalások indultak meg, amelyek kielégítő eredménnyel fejeződtek be.

A polgári pártok Budapesten egyáltalán nem hisznek a hír komolyságában.

Törökország viszonya a szovjettel megromlott.

Konstantinápoly, jul. 26.

Törökország és a szovjet jó viszonya napról-napra feszül. A rendőrség energikusan üldözi a bolsevista agitátorokat. Az angolai szovjetkövetet a társaságban pedig valóssággal bojkottálják.

TÖZSDE

Július 26.

Beograd. (Zárlat.) London 436, Páris 562, Newyork 95, Prága 28350, Szaloniki 220, Genf 1690, Miláno 41550, Berlin 0011, Wien 0133, Bukarest 4925, Budapest 060, Bruxelles 464, Amsterdam 3750.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 0008, Budapest 00350, Newyork 558, Miláno 244250, Prága 1659, Wien 00078-75, Varsó 00035, Beograd 585, Bukarest 285, Szófia 525, London 2564, Páris 3310.

Az orvosi diplomák nosztrifikálása.

— A „Torontál” tudósítójától. —

A „Torontál” jelentette már, hogy az egészségügyi minisztérium rendelkezése mindazon orvosok, akik 1923 május 18-ika óta valamely külföldi egyetemen szereztek orvostudori oklevelet azt még ebben az évben a zagrebi orvosegyetemen nosztrifikátum tartoznak. Az erre vonatkozó körvényekhez, hiteles fordításban, másolatban mellékelni kell az érettségi bizonyítványt, teljes indexet, legalább három szigorlati bizonyítványt, a diplomát, az abszolutoriumot és az illetőségi bizonyítványt. Az orvoskari dekanátus fogja megállapítani, hogy a folyamodó melyik tantárgyból tartozik esetleg újabb vizsgát tenni. E tekintetben előnyben vannak azok, akik a budapesti egyetemen szereztek orvosi diplomát, mert ennek tananyaga majdnem azonos a zagrebi egyetemével. A tanártestület jelöli ki aztán minden egyes esetben a nosztrifikálás napját. Miután a dekanátusi iroda állandóan permanenciában van, a kérvényeket bármikor be lehet nyújtani. A működési bizonyítványok esatolása ajánlatos, miután azok erősen megkönnyítik a nosztrifikálást. A tanártestület első erre vonatkozó ülését október első felében tartja, az első nosztrifikálás ezután várható.

Testvérgyilkosság a nyomor miatt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Sarajevo, jul. 26.

Erceg Jovan bosanski novij származású egyetemi hallgató, aki Brünben folytatta állatorvosi tanulmányait, a napokban tért haza Krupice nevű községbe. Az egyetemi hallgatónak egyetlen huga olyanra beteg volt, hogy békében nem tudott járni. Amikor Erceg hazatért, otthon a legnagyobb pusztulást találta és mivel pénze nem volt, elhatározta magát arra, hogy beteg hugát megöli és aztán maga is eldobja az életet.

Erceg tegnapelőtt este nagyobb adag kloroformmal megmérgezte hugát és aztán a szoba gerendájára felakasztotta magát. A kötél azonban elszakadt és erre Erceg kirohant a lakásból és az Una folyóba vetette magát. A tragikus eset a faluban általános részvétet keltett.

Az angol akció jó úton halad.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, jul. 26.

Az olasz vélemény az, hogy az angol jegyzék nagyot közeledett az olasz állásponthoz. A kormány mindent megtesz, hogy az angol lépés sikerét előmozdítsa, mert a Ruhrkérdés annyira kiélesedett, hogy az egész világ érdekében áll annak gyors megszüntetése. Az első lépés bizonytalan, de az biztos, hogy az angol akció jó úton halad.

Kihirdették Miók Gyorgye előtt a vizsgálati fogságot.

A vádtanács elutasította szabadlábra való helyezése iránti kérelmét.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 27.

A „Torontál” hétfői számában részletesen ismertettük a cukorgyári rablógyilkosság s ezzel kapcsolatban kiderített bűnügyekben beállott szenzációs fordulatot. A bűnpör egyik fővádlottja — mint megírtuk — raportra jelentkezett Vojvodity Ivo dr. vezetőügyésznél és kijelentette, hogy vallani akar. A fogoly, kihallgatása során szenzációs, eddig még teljesen ismeretlen részletek kerültek napvilágra, melyek teljes megvilágításba hozták a banda által két éven át elkövetett bűnügyeket. A vallomás folyamán újabb terhelő adatok jutottak felszínre, amelyek súlyosan terhelőek voltak az életfogytiglani fegyházra elítélt Miók Petru apjára, Miók Gyorgyera. A fogoly kijelentése szerint Miók Gyorgye csaknem mindegyik bűntettéről tudott, sőt egyes eseteket az ő iniciatívájára követték el. Nem egy alkalommal a bűnszerepét játszotta, minden esetben pedig a bűnszövetkezet orgazdája volt. Emellett szól az a körülmény is, hogy az azelett szegényes keretek között élő öreg écskai földműves az utóbbi időben meglehetősen költséges életmódot folytatott, amit régebből maradt vagyoni állapota után ítélve, nem engedhetne meg magának. A beeskereki fogházban ülő hozzátartozók élelmézését is nagyrészt ő intézte s a fogházba bevitt élelmiszerek főképpen sonkák árát is — állítólag — mindenkor megfizette.

A nyomós bizonyítékot szolgáló vallomások alapján a vezetőügyész elrendelte Miók Gyorgye letartóztatását. A végzést még szombaton délután akarta kiadni, mivel azonban tudta, hogy vasárnaponként meglátogatja a fogházban ülő fiait és rokonait, megvárta, hogy Miók Gyorgye engedélyért jelentkezzen. Vasárnap délelőtt a megszokott időben tényleg megjelent az öreg Miók és megkérte az ügyészt, hogy adjon engedélyt Miók Petrunak a meglátogatására. A vezetőügyész a beleegyezés megadása helyett felolvasta

Gazdag aranyleletek Erdélyben.

A zalatnai bányavidék kiaknázása.

A bukaresti „Argus” című román közgazdasági napilap, egy szenzációs cikksorozat keretében számol be legújabb számaiban arról, hogy a „Banca Mica” elnevezés alatt működő bukaresti pénzesoport Zalátna vidékén régi, primitív arany és ezüstbányákat vásárolt össze s ezekben a bányákban oly gazdag arany-érre bukkantak, hogy az elmúlt héten egy nap alatt 40 kg szabad aranyat fejtek ki s azóta is a közetektől, a zuzdákban nyert liszt kimosása folytán jelentős mennyiségű aranyat és ezüstöt nyernek.

Igen érdekes, hogy ezeket a bányákat Trothán zalatnai postamester évtizedeken át birta s primitív eljárásával hosszú évek alatt nem ért el annyit, mint a modern gépek

előtte a letartóztatásáról szóló határozatot. A letartóztatás indokolásában bűnrészességgel, bűnpalástalással és orgazdasággal gyanúsítja Miók Gyorgyét. A végzés kihirdetése után azonnal foganatosították Vojvodity dr. rendelkezését és szoros fogházőrök kísérték le — a folyosón tartózkodó hozzátartozóinak nem kis esodálkozására — a fogházba, amelyben már előre elkészítették a vendéglátásra az egyik hűvös cellát.

Miók Gyorgye vasárnap délelőtt óta a beeskereki fogház vendége. A vizsgálóbíró hétfőn kezdte meg kihallgatását s vallomásáról kimerítő jegyzőkönyvet vett fel. Ugyszintén újlag kihallgatta az elítélteket is, hogy Miók Gyorgyera vonatkozólag felvilágosítást kapjon. A vizsgálat jelenleg még oly stádiumban van, hogy a részletek leközlése a nyomozás eredményességére káros kihatással volna, sőt egyenesen veszélyeztetné a biztosnak mondható sikert. Előreláthatólag a hét folyamán, legkésőbb a jövő hét elejére befejezik a további vizsgálatot, aminek megtörténte után már semmi akadály nem áll utunkban, hogy a kihallgatásokat és a vallomásokat részletesen ismertessük.

Miók Gyorgye védője Mrkusity József dr. folyamodványt adott be, amelyben védelemnek szabadlábra helyezését kérte.

A beeskereki törvényszék vádtanácsa tegnap délelőtt tartott tárgyalásán elutasította a védő kérelmét és elrendelte a gyanúsított további fogvatartását.

A vádtanács határozata alapján a vizsgálóbíró még tegnap a délelőtt folyamán kihirdette előtte a vizsgálati fogságot.

Miók Gyorgye mögött újra bezárult a börtön ajtaja. Az utolsó remény, a szabadlábra helyezés is szertefoszlott a vádtanács határozatában s az egyedüli kiút már csak a büntető bíróságon át vezet. Az ut pedig, amit a bíróság jelöl ki számára, a jelek szerint máshová nem vezethet, mint a jól megérdemelt fegyházba.

kel dolgozó új tulajdonos, akinek például a „Jóreménység” bányából már huszkarátos aranyat is sikerült kapni.

Mivel a zalatnai aranybányák mellett a környéken gazdag ezüst- és ólombányák is találhatóak, a bukaresti piac kettőzött figyelemmel fordul az eddig elhanyagolt alsófehérmegyei bányavidék felé, amelynek centrumában: a vadregényes Zalátánán már is pezsgő bányászlet létezik.

A bolgár ügyvivő a külügyminiszter helyettesénél. Beogradból jelentik: Nincsov beogradi bolgár ügyvivő meglátogatta Nesity Ljubomir külügyminiszterhelyettest. A látogatás összefügg az ujonnan kinevezett bolgár követ Beogradba való jövetelével.

Megszüntettek egy állást a pénzügyigazgatóságnál.

A létszámredukcio — gyakorlatban.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 27.

A létszámredukcio folytán több hivatalban egyes állásokat teljesen megszüntettek s a reszort teendőit valamelyik más hasonló minőségben alkalmazott hivatalnokra hárították. Ezzel elsősorban azt akarták elérni, hogy a tisztviselői létszámot mindenképpen kisebbítsék, ami bár a közgazgatás rovására megy, de csökkentti a tisztviselőkkel járó amugy is nagy kiadásokat.

A pénzügyminisztérium szintén jelentékeny mértékben csökkentette a létszámot s hűen követte a redukciónál a többi minisztérium példáját. A pénzügyminiszter többek között megszüntette a kerületi és járási pénzügyigazgatóságoknál a pénztárnoki állást s ennek a reszortnak teendőit a vezető állásban lévő tisztviselők valamelyikére bízta. A határozattal egy fontos pozíciót szüntettek meg a pénzügyigazgatóságoknál.

HIREK

Jul.
28.

1742-ben az első sziléziai háború befejeződik a berlini békével.

1750-ben meghalt Bach Sebastyén.

1914-ben Ausztria Magyarország hadat üzen Szerbiának.

A külügyminiszter helyettese — Pesity Ninko miniszter. Beogradból jelenti tudósítónk: Ninesity Momesilo külügyminiszter kabinetfőnökének és a minisztérium két főtisztviselőjének kíséretében — mint megírtuk — Romániába utazott, hogy részt vegyen a szinajai konferencián. Távollétének ideje alatt Pesity Ninko szociálpolitikai miniszter helyettesíti.

Letartóztatott kommunista agitátor. Beogradból jelenti tudósítónk: A zemuni rendőrség az Obraszia nevű faluban letartóztatta Locki Péter földművest, aki élénk összeköttetésben állott a wieni kommunista szervezetekkel.

A radikális-párt gyűlése. A nemzeti radikális-párt a beogradi központi főbizottság és a helyi szervezet határozata alapján Beeskereken július hó 29-ikére, vasárnap délelőtt tíz órára a „Bristol” helyiségekben gyűlést hívott össze, amelyen több fontos ügyben határoz. A napirenden szerepel többek között a tisztségek betöltésének kérdése, amelynek során új elnököt, alelnököt és titkárt, valamint új helyi választmányt választanak. Az ülésen csak az vehet részt, aki tagja a radikális-pártnak s aki a jelenlegi helyi választmányának Pasity Nikola fényképével ellátott igazolványával rendelkezik.

Másfél dinár — egy liter bor. Vrsacról jelenti tudósítónk: A vrsaci bortermelők szövetsége a bor-kivitel leküzdhetetlen akadályai miatt elhatározta, hogy a múlt évről jórészt teljesen visszamaradt termést árverés útján bocsátja áruba. Az árverésnél a kikáltási ár literenként másfél dinár.

Tanonc-otthon létesül Novi Sadon. A szociálpolitikai minisztérium tárgyalásokat folytat a Novi Sadon székelő Srpski Maticával egy épület átengedéséért, amelyben állami tanonc-otthont szerveznének. Az otthon hasonló keretek között működne, mint a zagrebi intézet, amelyet már sokszor vettek igénybe a vajdasági kereskedők és iparosok.

A novisadi mintavásár megnyitása. A novisadi mintavásár, amely a Vajdaság számottevő gyárparát, iparát és kereskedelmét van hivatva bemutatni, augusztus hó 11-én, szombaton nyílik meg. A mintavásár tizenhárom napon át tart.

A eszéplési munkások munkásbiztosítói bejelentése címen megírtuk, hogy a szociálpolitikai minisztérium a sombori eszéplőgéptulajdosok intervenciójára egy döntött, hogy a eszéplőnél alkalmazott munkások közül csak a gépész, a fűtő és a két etető munkás esik baleset elleni bejelentés kötelezettsége alá. A hírrel kapcsolatban a beeskereki munkásbiztosítópénztár igazgatója közölte velünk, hogy az említett munkásokat nemcsak baleset, hanem betegség esetére is kell biztosítani, míg a többi munkásoknak — kivétel nélkül — csak a baleset elleni biztosítása kötelező.

Nemzetközi vámkonferencia Barcelonában. A bánati kereskedelmi és iparkamara értesülése szerint folyó évi október hó 15-én Barcelonában nemzetközi vámkonferenciát tartanak, amelyen vita tárgyává teszik az összes vámkérdéseket és egyöntetű vámformalításokat vezetnek be Európa valamennyi államában. A konferencián minden államot egy-egy delegátus fogja képviselni.

A sinuessai Vénusz. Rómából írják: Néhány nap óta a nápolyi Museo Nazionale-ban egy Vénusz-szobor látható, amely az olasz régészek szerint az antik szobrászművészet remeke és a görög művészet legszebb idejéből származik. Néhány műértő szerint Praxiteles alkotása s a következőképpen fedezték fel: Néhány év előtt a Mondragone melletti Sinuessá-ban egy kertben hatalmas márványtömbökre akadtak, amelyekről kiderült, hogy antik szobrok maradványai. A kert gazdája egy nápolyi műkereskedőnek adta el néhány száz liráért a márványdarabokat. Az olasz kor mány azonban lefoglalta a köveket és Spinazzola tanár, a pompeji ásatások vezetője megtisztította a darabokat, majd összeillesztette őket.

Az egyiptomi trónörökös szerelmi regénye. A londoni újságok sokat írnak az egyiptomi trónörökös, Mohamed Ali Ibrahim, a szultán unokaöccsének szerelmi regényéről. Amerikai tartózkodása alatt mélyégesen beleszeretett egy tizenkilencéves mozisínésznőbe. Hasztalan volt nagybátyjának minden kísérlete, hogy lebeszélje erről a vonzalomról, amely esetleg meghusítja a fiatal herceg trónralépését is. Mikor Faud király határozottan felszólította, hogy térjen vissza Kairóba, mert különben kitaszítják a családból a szerelmes herceg azzal válaszolt, hogy szíve választottjával az Aquitana hajón utaztelt Európába. A fiatal szerelmes pár abban reménykedik, hogy a haragos nagybácsi, mielőtt megpillantja a szép színésznőt, letesz haragjáról és beleegyezik a házasságba. A hölgy neve Miss Ginsberg és „Pearl Shepard” (Sheperd gyöngye) művészi néven szerepel a filmen.

Hoffmann Józsi hírneves harmónikaművész és kupléénekes folyó hó 29-én, vasárnap a Hochholzer-féle vendéglőben fog játszani, mely alkalommal jó ételekről és italokról gondoskodik és szíves pártfogást kér Feketes Mihály, vendéglős.

Kultura művészeti társulat internacionális nagy képkiallítása a Vojvodina (Rózsá) szálló utcai helyiségében. Szerb, orosz, magyar, német, lengyel hírneves művészek munkái. Belépés díjlan. Nyíva d. e. 9-1-ig, d. u. 3-8-ig. 1923 július 25-ől 30-áig.

Az orvosi kamaráról szóló rendelet szövege pontos magyar szövegben izléses füzetben kapható az Orient-vállalatnál (Torontál kiadóhivatala). A minden orvost érdeklő nagyfotosszerű rendelet ára 30 dinár.

A Philatelia bélyeggyűjtési folyóirat legújabb, 6-ik száma megjelent a dekes tartalommal. A folyóirat ára 7 dinár és kapható az Orient hírlapterjesztő vállalatnál (Torontál kiadóhivatala).

Atutalásokat és csekkkiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin Temesvár valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban esztendő a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Vas- és fémöntvényeket Kransánál, Veliki Beeskerek. — Telefon szám 329.

A milliomos gulyás.

Budapest, jul. 26.

Karád mindössze három sorral szerepel a Révai Nagy Lexikonában. A „Közhasznu Ismeretek Tára” (valamikor ez volt a lexikonok magyar neve), így emlékezik meg erről a kis dunántúli helységről:

— Karád nagyközség Somogy vármegye tabi járásában. 3723 magyar lakos; vasutállomás, posta és táviróhivatal.

A falu legnagyobb nevezettségéről természetesen nem emlékezhetett meg a Lexikonnak ez a még békeidőben készült kötete. Egnéhány esztendővel ezelőtt még esodaszamba ment volna, hogy az egyik gazda Budapestről mahagónipianinót hoztat polgári iskolát végzett leányának és hogy már egnéhány nap múlva a falunak másik három lakosa nagy sietve követi ezt a szép példát. És nem szól a Lexikon arról sem, hogy szombat délutánoként jótékony célra kerti délutánokat rendeznek Karádon, amikor aztán előkerülnek a selyemruhák a cigánybanda pedig nem a esárást huzza a táncra perdülő falusi ifjúságnak, hanem a shymmit és az onestepet.

A Lexikon legközelebbi bővített és javított kiadásában Karáddal kapcsolatban belekiváncokzik a Karádi Nagyur is, prózai nyelven szólva a karádi gulyás. Nevezetes férfij ez a köpcös magyar, akinek vezéri pálcája alá a község gulyáját alkotó ötszázhatvenegy cimeres

állaton kívül négy bojtár és tiz pulikutyta tartozik.

A karádi Nagyur semmiképpen sem mondhatja magáról, hogy csak hivatala és címe van, mert bizony akármilyen mértékkel mérve is, nagyon meglehet elégedve járandóságával. A derék gulyásnak ugyanis pontosabban szólva neki és családjának minden gulyabeli marha után jár reggeli és vacsorára való. A reggeli elég bőven van mérve, mint-hogy öt darab kenyérszerű nagyságu vastag szalonnát és öt darab jól megtermett kenyéret jelent. A vacsorának sem kell szegyenkeznie, lévén tyukleves a benne főtt jószággal, továbbá félfont paprikásnak való hat nagy gombóc, tejejébe pedig félmeszely bor. Mindez kijár a gulyásnak családostól, azaz öt személynek, ötszázhatvanegy állat után ugyanannyi napra. Minthogy pedig tudvalevően csak háromszázhatvanöt nap van az esztendőben, a főlős napokat tizenkét-tizenkét koronájával váltja meg a köteleességét tudó község.

Ez a bőséges koszt azonban még nem minden. A karádi legelő urának minden egyes lábas jószág után kijár még egy véka buza is, azonfelül husz mázsa gabona, továbbá nyolc tehéntartás, végül pedig harmadfél hold földnek a haszna.

Ha aztán mindezeket a járandóságokat pénzre számítjuk át, arra az eredményre jutunk, hogy — akár hiszik, akár nem — a magyar miniszterelnök három miniszter társával együtt sem keres annyit, amennyit a karádi Nagyur. Ebben az állításban esőppnyi túlzás sincsen. A gulyás buza- meg gabonajárandósága, a mai árak mellett négy millió koronával ninesen tud értékelve. Az étkezés is megér két milliót — annyi hus, annyi bor! — a főlős napok étkezéséért járó váltság kitesz egy néhány százezer koronát. A tehéntartás legalább félmilliót ér, a harmadfél hold föld haszna pedig negyedmilliót. Mindent egybevetve az az eredmény: hogy a karádi gulyás járandósága — inkább kisebbre, semmint nagyobbra becslve — eléri a hét-nyolc millió koronát.

Igaz, hogy az öreg gulyás megszolgálja ezt a valósággal fejedelmi fizetést. Azt beszélik a faluban, hogy esodajó dolga van a jószágnak, a mely az öregnek a keze alatt táborozik. Nines ott szükség állatorvosra mert nines az a lódoktor, akivel tudásra és ügyességre ne vetekednék a Nagyur. Így tehát érthető, hogy a község egyáltalában nem sokalja azt a hét-nyolc milliócskát, amely a derék gulyásnak jut. Milliőkat érő jószágot őriz, hát milliőkat járnak neki munkájáért. Petőfi valamikor megénekelte a tarnócai bojtárt, aki tiz forint husz krajeár fizetésből meg tudott élni. A karádi gulyásnak már hét-nyolc millió jut, amiből szintén meg tud élni és ugy lehet, csakhamar költő is akad majd, aki megénekli... Szép honoráriumra számíthat.

SPORT

Készül az új Obility pálya. Megírta a „Torontál”, hogy a város a esendőségi és a Kralj Petar-laktanya közötti telket (volt játéktér) az AK Obilitynek ítélte oda. Nevezett sportegylet ezen a telken építi föl az új beeskereki sportpályát, amely ugy méreteiben, mint külsőségeiben hasonlatos lesz bármely subotcai vagy beograd pályához. Az építési munkálatokat már megkezdették, úgy hogy az ősz szezomban már ezen a pályán bonnyolifhatják le versenyüket a beeskereki sportegyletek.

A Kadima uszói Somborban. Vasárnap, július 29-én Somborban az ottani uszószövetség országos uszóversenyt rendez, amelyen a legjobb zagrebi, spliti és sombori uszókön kívül a Bánáttól a Kadima SK gárdája is részt vesz a versenyen. Az uszógárda Christian szakosztályvezető felügyelete mellett erősen készül a versenyre. Beeskerekről a következő uszók mennek el Somborba: Bering 100 méter, sprint és 50 méteres gyorsuszás, Várady I. 100 méter, sprint és 50 méteres gyorsuszás, Várady II. 400 méteres és 1000 méteres távuszás, Kuszing 100 méteres melluszás, és 100 méteres hátuszás, Török 50 méteres gyorsuszás és 400 méteres távuszás, Tolveth 100 m. hátuszás, Galusz 100 m. melluszás, Heller 400 m. és 1000 m. távuszás. Az uszók közül Bering, Várady I., Kuszing és Török a 4x50-es stafétában is indulnak, továbbá részt vesznek az uszók a vizipólómérkőzésen is. Az indulók közül Várady II. esélyei a legnagyobbak, aki ha csak megközelítőleg is, olyan formát uszik ki, mint a tréníngeken, könnyen rekordot állifhat föl a 400 és 1000 méteres távokon.

A kisebbségek problémája.

Bécsi szerkesztőségünk felkérésére írta: Sir Willoughby Dickinson, püspök, a Népszövetségi Unió nemzeti kisebbségi szekciójának elnöke

Két éve már, hogy a szövetség foglalkozni kezdett a kisebbségi kérdéssel és megalkotott egy bizottságot, amelynek az én elnökletem alatt az lett feladatátul téve, hogy ezt a problémát tanulmányozza. Ezután a bizottság még kétszer ült össze, egyszer Baselen, egyszer pedig Zürichben, ahol a mostani kongresszus elé került jelentés készítettük elő. Ez alatt a két év alatt sokat utaztam, megfordultam majdnem minden középeurópai országban. Meg vagyok róla győződve, hogy a kisebbségi kérdés végtelenül fontos Európa békéjének és az új államok biztonságának szempontjából. Ezért minden kormánynak feladata, hogy a kisebbségi kérdésben igyekezzék elfogadható megoldáshoz elérkezni. A békeszerződések a Népszövetségre bízta a kisebbségeknek biztosított jogok tekintetében az ellenőrzést. A Népszövetség kötelessége annak a biztosítása, hogy a kisebbségeket minden országban jóakarattal és igazsággal kezeljék. Az a bizottság,

amelynek én elnöke vagyok, úgy vélekedik, hogy a népszövetségi tanács részéről követett mostani módszer nem alkalmas ennek az eredménynek a biztosítására. Mi javaslatokat terjesztünk a Népszövetség elé avval a céllal, hogy a Népszövetség eredményes munkáját a kisebbségi kérdésben megkönnyítsük és magunknak a kisebbségeknek biztosítsuk azt a jogukat, hogy panaszaikat a Népszövetség elé terjeszthessék. Azt is javasoltuk, hogy az érdekelt országok kormányai igyekezzenek ebben a kérdésben megérteni egymást, állítsanak föl vegyesbizottságokat, amelyek megbízást kapnak arra, hogy a kisebbségek helyzetével állandóan foglalkozzanak és kormányaiknak megfelelő tanácsokat adjanak mindazokban az országokban, amelyekben különböző fajú, nemzetiségű és vallású kisebbségek vannak. Minden kormányának érdekében áll, hogy felügyeljen a kisebbségekre vonatkozó békeszerződési intézkedések végrehajtására. A bizottság sok figyelmet szentel a törökországi és kisázsiai kisebbségek helyzetének és nagy örömmel szolgál, hogy a bizottságunkban egy török képviselő is helyet foglal. Azt javasoltuk, hogy a Népszövetségnek legyen egy, a kisebbségi jogok betartását ellenőrző szerve Törökországban és mindazokban az országokban, amelyekben muzulmán kisebbség él.

Most ebben a pillanatban megelégedtünk Törökország, Kisázsia nemzeti kisebbségeinek és az idegen országokban élő muzulmánok védelmével. A múlt esztendőben javasoltuk azt, hogy a Népszövetség minden olyan országban, ahol kisebbségek vannak, állítson fel egy ilyen ellenőrző szervet, a Népszövetség azonban javaslatunkat nem fogadta el. Most azonban reméljük, hogy legalább Törökország esetében el fogja fogadni javaslatunkat. Miként cikkem elején kifejtettem, azt javasoltuk, hogy a kormányok ezekben a kisebbségi jogoknak az ellenőrzésére vegyes bizottságokat alakítsanak, reméljük, hogy ilyen bizottságok létre fognak jönni egyrészt a magyar kormány, másrészt pedig a román, a csehszlovák és a jugoszláv kormányok között is. Bizom abban, hogy ezzel a módszerrel jó eredményekhez sikerül majd elérkezni. Az ügy érdekében nagyon fontosnak tartjuk, hogy ezek a kormányok a cél érdekében együtt dolgozzanak, mert az bizonyos, hogy ezekben az országokban sokat kell még tenni a kisebbségek helyzetének megjavítása érdekében.

Palma

A minőségre ügyeljen és ne az árra,

ha gummisarkot vásárol!

Kérje cipésztől kifejezetten a valódi Palma kauszuk sarkot és kauszukat s utasítson vissza olcsóbb utántöltőt!

2246/1923. sz.

1406

Hirdetmény.

Alulírott község előljárósága közhírré teszi, hogy a község határában gyakorolható vadászati jogot 1923. évi július hó 29. napján d. e. II. oraker megtartandó nyilvános árverésen 6 évre kiadja haszonbérbe.

Közelebbi feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Debeljácsa, 1923. július 21.

Községi előljáróság.

Vladimirovac község előljáróságától 1798/1923. szám. 1405

Hirdetmény.

Fenti község előljárósága a folyó évi augusztus hó 10-ik napjának délután 9 órájára kitűzött nyilvános árverésen a legelőt igérőnek s azonnali készpénzfizetés mellett elad körülbelül 50 darabból álló s annak idején szivattyús kutakhoz használt s most használaton kívül helyezett, de jó állapotban lévő öntött vasból való csöveket, medencéket, létrákat, kapcsolatokat stb.

Árverezni kívánók ezennel meghívatnak.

Vladimirovac, 1923. július hó 20-án.

Előljáróság.

Asztalosok

butorgyarunkban felvétetnek.

1390

Kovini Bank R.-T. Kovin

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállalt fuvarlevél felülvizsgálatát és vasuti szállítástól eredő mindennemű visszkereseteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beckserek, Etvesova u. 5.

Cérna

200, 400, 500 és 1000 jardos orsón és kártyán

Halászkok részére vászoncérna
Cipészek részére barna és fekete, géphez és kézimunkához
Nyergesek részére vászoncérna.

Selyemful

10 és 20 méteres, skatulyában, Vulkan, Panter és Aida jegyű Conca d'oro, 20 méteres, csomagokban és Bristol jegyű 22 méteres 12/4, 12/5 és 12/6-os.

Horgolócérna

Esmaralda és Alba jegyű 30—90 ig Szines selyemcérna, fekete és fehér Derna jegyű zsebkendők és mindennemű rövidáru.

Elad darab-, skatulya- és ládászámra. — Nagyobb vételnél áruengedmény. — Az árak versenyen kívüliek. — Belföldi rendeléseket postán is lekonyolítjuk. — A kereskedők saját érdeke, minket meglátogatni.

Jov. T. Jankovits

Beograd, Kralj Petar és Zmaja od noesaja sarkan. 1382

Keresek mielőbbi belépésre segédet,

aki a szerb, magyar, német és román nyelvet bírja. — Ertekezni a délutáni órákban lehet 1407

ÖZV. KOHN HUGÓNÉ

rőfőskereskedésében, Aleksandrova u.

Szivógázmotoros malom

napi 3 vagon őrlőképességgel, a Bánátban, vrsac—pancsevo—kovini vasutvonal és országot mellett, elköltözés miatt sürgősen eladó. 1408

Több

irodahelyiség kiadó

f. évi aug. 1-től

Srpska Zadružna Banka D. D. épületében.

Felvilágosításért a bankhoz fordulni. 1409

ROYAL MAIL LINE.

Angol Királyi Postagőzhajózási Vonal.

Rendszeres személy- és áruforgalom

Cherbourg—Hamburg—Southampton-ból Newyorkba és Kanadába.

Cherbourg—Liverpool—Southampton-ból Délamerikába.

3. oszt. fülkék 2 és 4 ágyval. Szükséges információkkal szolgál minden nyelven ROYAL MAIL LINE JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELETE 1402 ZAGREB, TRG I., SZ. 17.

Az államvasuti pályaudvar mellett.

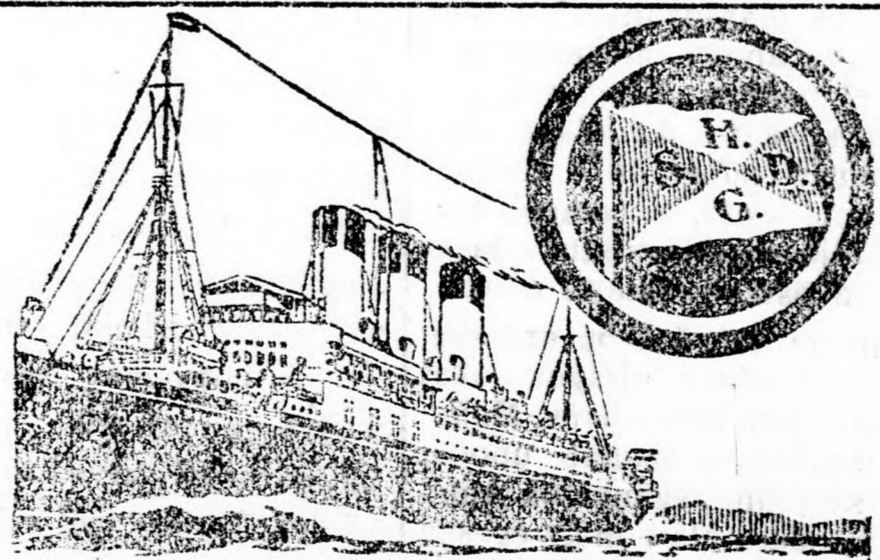
Sürgőnycim: „ROYMAILPAC”.

Jóforgalmu falusi üzlet eladó!

Egy bánati községben eladó vegyeskereskedés gabonarakarral. A ház áll egy üzlethelyiségből, 2 szoba, konyha, pince és egyéb melléképületekből. — Külön épület a gabonarakarral. — — — Ara: 80.000 dinar.

Bővebb felvilágosítást Lévy Nándorné, Bega-vállalat, Veliki Beckserek, a főpostával szemben. 1376

Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffarts-Gesellschaft

„CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitűnő berendezéssel. I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL SZEPTEMBER HÓ 13-IKÁN.

Julius 5-én „VIGO”,

12-én „ANTONIO DELFINO”,

27-én „ARGENTINA”,

31-én „VILLACARCIA”

Argentina, Brazilia és Uruguayba. 619

Bővebb felvilágosítással szolgál: és a Vajdaság főügynöksége:

Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrinška 73., Račić P. Györgye V. Beckserek, Svetosavska ul. 18.